

Aan:
Minister van SZW
Ter info:
Staatssecretaris P&I

nota

SMB-voortgangsbrief eerste concept

TER BESLISSING

Datum
13-09-2024

Onze referentie
2024- [redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Uiterlijk bij
11 oktober 2024

Bijlage(n)
1

Aanleiding

Met de nota van 26 augustus jl. (2024 [redacted]) hebben we u geïnformeerd over de beoogde contouren en de planning van de nieuwe **voortgangsbrief over de aanpak van de mismatch**. We leggen de voortgangsbrief nu aan u voor. In de brief is ook aandacht voor een aantal recente ontwikkelingen rondom de kwaliteit van **sociaal-medische beoordelingen**, waaronder de vragen rondom de kwaliteit van de **Wajong**. Ook voldoet u met deze brief aan de recente toezegging aan de Tweede Kamer om cijfers over **dwangsommen en proceskosten** met de Kamer te delen.

Geadviseerd besluit

- We adviseren u om deze brief, gezien de recente ontwikkelingen, zo snel als mogelijk aan de **Tweede Kamer te verzenden**.
- De Raad van Bestuur van UWV leest nog mee op de voorliggende versie van de voortgangsbrief. Op een eerdere versie van de brief heeft de Raad van Bestuur al meegelezen. Het is nu met name van belang dat zij een laatste blik werpen op de teksten die **onlangs aan de brief zijn toegevoegd aan de hand van de recente ontwikkelingen** (zie nieuwe onderwerpen onder kernpunten).
- We verzoeken u om uw commentaar op de brief zo snel mogelijk met ons te delen. We kunnen uw opmerkingen vervolgens, tegelijkertijd met de laatste input van UWV, verwerken zodat de brief daarna aan de Tweede Kamer gezonden kan worden.

Kernpunten

- In de vorige nota hebben we de contouren van de voortgangsbrief geschetst:
 - **Cijfers en prognoses:** In de voortgangsbrief gaan we in op het aantal **beoordelingen dat UWV kan doen en hoe dat aantal zich de komende jaren naar verwachting gaat ontwikkelen**. Ook gaan we in op het aantal WIA-aanvragen dat UWV ontvangt en de verwachting omtrent het verloop van het aantal WIA-aanvragen in de toekomst. Daarnaast geven we de stand van zaken van de huidige **achterstanden**.
 - **Procesoptimalisaties UWV:** In de voortgangsbrief gaan we ook in op de stand van zaken rondom de omvangrijke organisatieverandering bij UWV die op middellange termijn een **forse verbetering van de kwantiteit en kwaliteit van beoordelingen zouden moeten opleveren**. Het gaat hierbij om de ontwikkeling naar het werken in sociaal-medische centra (**SMC-vorming**), het herontwerp **informatievoorziening (IV)** en verbetering van de dienstverlening in de **Ziektewet (ZW Werkt)**.

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - SMB-voortgangsbrief eerste concept

Pagina: 1

Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: (Unknown) Datum: Onbepaald
Deze brief kan zo niet uit:

0. Op zich goed om voortgangsbrief te sturen over SMB, omdat er relevante zaken aan de Kamer te melden zijn;
1. Beeld: mismatch neemt (weer) toe, en daardoor achterstanden, plus nog kwaliteitsissues; dit moet eerlijk worden geschetst;
2. Duidelijker moet worden wat we gaan doen om het probleem van achterstanden en lange wachttijden aan te pakken, ook al zijn de mogelijkheden op korte termijn beperkt;
3. Hiervoor is ook een duidelijke(r) probleemanalyse nodig: stijgende instroom, beperkte capaciteit (plus tekorten op arbeidsmarkt), bestaande achterstanden, nieuwe hersteloperaties en complexe beoordelingen die meer tijd in beslag nemen; zie bevindingen Algemene Rekenkamer 2023: "de WIA is onuitvoerbaar geworden";
4. (I) Interne maatregelen binnen UWV zijn nodig om kwaliteit te garanderen en processen te optimaliseren, en SZW moet over de goede stuurinformatie beschikken: wat kunnen we op basis van betere interne sturing door UWV realistisch nog verwachten?
5. (II) Blijven verkennen met UWV welke vereenvoudigingen en verbeteringen in regelgeving door SZW op korte termijn druk van de ketel kunnen halen;
6. (III) Hoe dan ook is duidelijk dat de uitvoering van de WIA vast loopt. Het is onontkoombaar om de regels rond (her)beoordelen te vereenvoudigen en beter uitvoerbaar te maken. Een extra reden om vaart te maken met de uitwerking van OCTAS;
7. (IV) Ook is er aanleiding om kritisch te kijken naar de stijgende instroom; hiertoe gaat een IBO worden uitgevoerd.

Nummer: 2 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

voortgangsbrief over de aanpak van de mismatch. We leggen de voortgangsbrief nu aan u voor. In de brief is ook aandacht voor een aantal recente ontwikkelingen rondom de kwaliteit van sociaal-medische beoordelingen, Wajong, dwangsommen en proceskosten Tweede Kamer te verzenden. onlangs aan de brief zijn toegevoegd aan de hand van de recente ontwikkelingen (zie nieuwe onderwerpen onder kernpunten).

Nummer: 3 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

Cijfers en prognoses: beoordelingen dat UWV kan doen en hoe dat aantal zich de komende jaren naar verwachting gaat ontwikkelen. O achterstanden.
Procesoptimalisaties UWV: forse verbetering van de kwantiteit en kwaliteit van beoordelingen zouden moeten opleveren. (SMC-vorming), informatievoorziening (IV) Ziektewet (ZW Werkt).

- **1** **Beleidsmaatregelen:** Tot slot gaan we in op de stand van zaken van beleidsmaatregelen. Het gaat hier om tijdelijke maatregelen, zoals de tijdelijke 60-plusmaatregel, die bedoeld was om UWV op korte termijn lucht te geven om de procesoptimalisatie optimaal door te kunnen voeren.
- In de vorige nota hebben we ook de beoogde hoofdboodschap van de brief geschetst. In het kort komt deze erop neer dat er voor de korte termijn geen oplossing is voor de mismatch en dat de achterstanden hierdoor vanaf 2025 naar verwachting weer gaan toenemen. Aan de brief is toegevoegd dat dit ook verdringingseffecten heeft richting andere sociaal-medische dienstverlening die UWV verricht. Het gaat onder andere om herbeoordelingen, dienstverlening in de Ziektewet en deskundigenoordelen. De verwachting is dat UWV vanaf 2025 ook minder vaak toekomt aan het verrichten van deze dienstverlening. Ook is aan de brief toegevoegd dat we een toename zien in achterstanden op Wajong-beoordelingen. Op dit moment brengen we in beeld waar dit door komt en wat we kunnen doen om dit te verbeteren. We zullen u en de staatssecretaris over deze problematiek in november via een aparte nota informeren. We raden aan om in deze brief al te melden dat ook sprake is van stijgende achterstanden op de Wajong.
- Een ander onderdeel van de hoofdboodschap van de brief is hoe we nu verder gaan. Dat komt er in het kort op neer dat we de komende periode maximaal blijven inzetten op de procesoptimalisaties bij UWV en dat we parallel daaraan ook werken aan de nadere uitwerking van OCTAS. Deze beide lijnen moeten op termijn de mismatch gaan verminderen.
- Op 4 september jl. heeft u een brief over de kwaliteit van sociaal-medische beoordelingen aan de Kamer gezonden. In de brief wordt daar kort aandacht aan besteed. U geeft aan dat we in de gaten blijven houden hoe deze twee trajecten (kwaliteit en mismatch) zich tot elkaar verhouden.
- Op 5 september is ook de SMC-evaluatie openbaar geworden. In de brief wordt ingegaan op de resultaten van deze evaluatie. Daarbij wordt specifiek aandacht besteed aan de resultaten van de SMC-evaluatie over de kwaliteit van Wajong- en ZW-beoordelingen. Dit geeft geen volledig beeld over de algehele kwaliteit van sociaal-medische beoordelingen in de Wajong en de ZW. U geeft aan dat u samen met UWV bekijkt of nader onderzoek nodig is om te bepalen of ook voor de Wajong en ZW sprake is van fouten op dezelfde schaal als bij de WIA en u de Kamer hierover zal informeren.
- Op 10 september jl. is de motie van het lid De Kort over verbetering van de gegevensoverdracht tussen bedrijfsartsen en verzekeringsartsen aangenomen. In de brief is aangegeven dat we de motie betrekken bij het actieplan rondom de samenwerking met de arbodiensten en de curatieve sector.
- In het debat van 1 oktober jl. heeft u toegezegd om zo snel als mogelijk cijfers met de Kamer te delen over de **2** **staalbedragen aan dwangsommen bij niet tijdig beslissen en proceskosten.** We lichten dit nader toe onder 'Berichtgeving EenVandaag 'dwangsommen en proceskosten''.

Datum
13-09-2024

Onze referentie
2024

Toelichting

Berichtgeving EenVandaag 'dwangsommen en proceskosten'

- Op 1 oktober jl. heeft EenVandaag het artikel 'Tweede Kamer onvolledig geïnformeerd: problemen WIA-uitkeringen kosten tientallen miljoenen euro's meer dan gedacht' gepubliceerd.
- In het artikel schrijft EenVandaag dat juridische procedures rondom de WIA het UWV niet € **3** **9 miljoen, maar € 61 miljoen** heeft gekost sinds 2021. Ook schrijft

1 Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

Beleidsmaatregelen:
maatregelen, zoals de
tijdelijke 60-plusmaatregel, die bedoeld was om UWV op korte termijn lucht
korte termijn geen
oplossing is voor de mismatch en dat de achterstanden hierdoor vanaf 2025
naar verwachting weer gaan toenemen.
herbeoordelingen, dienstverlening in
de Ziektewet en deskundigenoordelen.
toename zien in achterstanden op Wajong-
stijgende achterstanden
procesoptimalisaties bij UWV
nadere uitwerking van OCTAS.
(kwaliteit en mismatch) zich tot elkaar verhouden.
Op 5 september
resultaten van de SMC-evaluatie over de kwaliteit van Wajong-
en ZW-beoordelingen. Dit geeft geen volledig beeld over de algehele kwaliteit
van sociaal-medische beoordelingen in de Wajong en de ZW.
nader onderzoek
Kamer hierover zal informere
gegevensoverdracht tussen bedrijfsartsen en verzekeringsartsen

1 Nummer: 2 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

totaalbedragen aan dwangsommen bij niet
tijdig beslissen en proceskosten.

1 Nummer: 3 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

29 miljoen, maar € 61 miljoen

EenVandaag dat onvolledig is geïnformeerd over het aantal WIA-aanvragen: jaarlijks zouden **1.000 tot 8.000 aanvragen te weinig zijn doorgegeven.**

- Over de kosten voor **juridische procedures**: in voorgaande voortgangsbrieven is het bedrag aan **dwangsommen per jaar gemeld.** Hierbij is aangegeven dat het gaat om het bedrag aan dwangsommen voor WIA-claimbeoordelingen en WIA-herbeoordelingen die niet tijdig zijn behandeld. In de jaren 2021, 2022 en 2023 tezamen ging het om circa € 27 miljoen.
- EenVandaag heeft het daarnaast over andere kosten, namelijk **2 dwangsommen bij niet tijdig beslissen in bezwaar- en beroepszaken over de WIA.** In de jaren 2021, 2022 en 2023 tezamen gaat het om circa € 4,7 miljoen. Daarnaast heeft **EenVandaag het over proceskosten.** In totaal maakt UWV in de jaren 2021, 2022 en 2023 per jaar ongeveer € 10 tot € 11 miljoen aan proceskosten. Het gaat om het totaal aan proceskosten bij UWV. Deze kosten zijn niet uitgesplitst per wet, maar de inschatting is dat circa **50% van deze kosten betrekking heeft op de WIA.** Deze kosten hebben we niet eerder met de Kamer gedeeld, omdat **de focus lag op het meest directe effect (niet tijdige beoordelingen).** We zien bij de dwangsommen in bezwaar- en beroep een ontwikkeling die in lijn is met het geschetste beeld: de dwangsommen lopen op.
- In paragraaf 5 van de brief deelt u de relevante cijfers met de Kamer nu daar behoefte aan blijkt te bestaan. Daarbij wijst u ook op de eerdere toezegging van uw voorganger om in kaart te gaan brengen welke opties er zijn om het verbeuren van dwangsommen te beperken, omdat dwangsommen in de WIA al enige tijd hun doel missen. We zijn bezig met deze verkenning en verwachten u hierover te kunnen informeren voor de kerst.
- Over het aantal WIA-aanvragen: in de **voortgangsbrieven communiceren we telkens over het aantal WIA-aanvragen waar een sociaal-medische beoordeling voor nodig is.** Deze cijfers liggen inderdaad lager dan het totaal aantal WIA-aanvragen dat UWV ontvangt. In de voorgaande voortgangsbrief stond dit vermeld in een voetnoot. In de nieuwe voortgangsbrief staat dit nu in de hoofdtekst van de brief in paragraaf 3.2.

Datum
13-09-2024

Onze referentie
2024

Berichtgeving EenVandaag 'slimme software'

- Op 8 oktober jl. heeft EenVandaag het artikel 'Minister ontkent inzet slimme software voor WIA-fouten, ondanks dat dit wel verteld is aan UWV-medewerkers'.
- In het debat van 2 oktober jl. is over de inzet van slimme software een motie ingediend door de leden Ergin en Patijn die oproept om de inzet van slimme software extern en onafhankelijk laten toetsen op het risico van willekeur. U heeft deze motie ontraden, omdat **3 UWV niet de intentie heeft om gebruik te maken van slimme software om fouten op te sporen of te herstellen.**
- Wij wijzen u erop dat in bijlage 1 van de voortgangsbrief wordt ingegaan op een **mogelijke vorm van toepassing van artificial intelligence (AI).** Het betreft de afronding van een pilot met een instrument dat medewerkers in staat moet stellen sneller documenten te vinden in het elektronisch archief. UWV bekijkt aan de hand van de pilot óf en met welke inzet van artificial intelligence dit een vervolg krijgt in 2025. In het '[Kompas Data Ethiek](#)' staan de uitgangspunten die UWV gebruikt voor het gebruiken van gegevens en het ontwikkelen van algoritmes. Met **intelligentere zoekfuncties kan de tijd per beoordeling verkort worden en per dossier efficiënter kunnen werken.**

Punten niet in de voortgangsbrief

1 Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald
6.000 tot 8.000 aanvragen te weinig zijn doorgegeven.
dwangsommen per jaar gemeld.

1 Nummer: 2 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald
dwangsommen bij niet tijdig beslissen in bezwaar- en beroepszaken over de WIA. In de jaren
2021, 2022 en 2023 tezamen gaat het om circa € 4,7 miljoen. Daarnaast heeftEenVandaag het over proceskosten.
50% van deze kosten betrekking heeft
op de WIA. Deze kosten hebben we niet eerder met de Kamer gedeeld, omdat
de focus lag op het meest directe effect (niet tijdige beoordelingen).
voortgangsbrieven communiceren we
telkens over het aantal WIA-aanvragen waar een sociaal-medische beoordeling
voor nodig

1 Nummer: 3 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald
UWV niet de intentie heeft om gebruik te maken van slimme software om fouten op te sporen of te herstellen.
mogelijke vorm van toepassing van artificial intelligence (AI). Het betreft
de afronding van een pilot met een instrument dat medewerkers in staat moet
stellen sneller documenten te vinden in het elektronisch archief.
intelligentere zoekfuncties kan de tijd per beoordeling verkort
worden en per dossier efficiënter kunnen werken.

- In de vorige nota is aangegeven dat UWV samen met EY een traject was gestart om te kijken naar de grote spreiding in de **productiviteit van verzekeringsartsen die werken met taakdelegatie en taakondersteuning**. In dat traject wordt bekeken hoe sommige artsen een hoge tot zeer hoge productiviteit bereiken. Met de verkregen inzichten hoopt UWV een optimale inzet van taakdelegatie te kunnen valideren. De afronding van dit traject wordt binnenkort verwacht en komt te laat voor deze brief.
- In de vorige nota was aangegeven dat we ook in konden gaan op de pilot naar aanleiding van de motie van het lid Van Beukering-Huijbregts. Deze motie riep op om een pilot te starten waarbij **UWV cliënten proactief vraagt om voor de beoordeling relevante medische gegevens vrijwillig te delen met UWV**. Hiermee wordt beoogd om de kwaliteit van de beoordeling te verhogen en de tijd per beoordeling te verkleinen. Op dit moment kan hier geen update over worden gegeven in de voortgangsbrief. We gaan binnenkort met UWV in gesprek om te bespreken op welke termijn dit wel kan.

Datum
13-09-2024

Onze referentie
2024

Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

productiviteit van
verzekeringsartsen die werken met taakdelegatie en taakondersteuning.
UWV cliënten proactief vraagt om voor de
beoordeling relevante medische gegevens vrijwillig te delen met UWV.